

Noterlik Kanunu gereğince tutulan muvazene, yevmiye ve diğer defterlerin bilanço usulüne göre tutulan defter yerine geçip geçmeyeceği ile noterlerin Defter Beyan Sistemini kullanma zorunluluğu hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	27192137-105[210-2018/432]-E.73514
Tarih	03.09.2019

T.C.GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Kayseri Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Grup Müdürlüğü

Sayı : 27192137-105[210-2018/432]-E.73514

03.09.2019

Konu : Noterlikçe tutulan muvazene, yevmiye ve Noterlik kanununca tutulan diğer defterlerin bilanço usulüne göre tutulan defter yerine geçip geçmeyeceği hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun tetkikinden; noterlik faaliyetinde bulunduğunuzdan bahisle, noterliğinizce tutmuş olduğunuz muvazene, yevmiye ve Noterlik Kanunu gereği tutulan diğer yardımcı defterlerin bilanço usulüne göre tutulan defter yerine geçip geçmediği hususunda görüş talep ettiğiniz anlaşılmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun "Serbest Meslek Kazancının Tespiti" başlıklı 67 nci maddesinde, serbest meslek erbabının, mesleki kazançlarını Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre tuttukları serbest

meslek kazanç defterine istinaden tespit edecekleri, kollektif, adi komandit ve adi şirketlerin de mesleki kazançlarını serbest meslek kazanç defteri üzerinden tespit edecekleri, bu şirketlerin bilanço esasına göre tuttukları defterlerin serbest meslek kazanç defteri yerine geçeceği hükme bağlanmıştır.

Diğer taraftan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 172 nci maddesinde defter tutacaklar sayılmış olup, "Tüccar Sınıfları" başlıklı 176 ncı maddesinde, tüccarların, defter tutma bakımından iki sınıfa ayrıldığı, I inci sınıf tüccarların, bilanço esasına göre; II nci sınıf tüccarların işletme hesabı esasına göre defter tutacakları belirtilmiştir.

Ayrıca, aynı Kanunun;

- "Bilanço Esasında Tutulacak Defterler" başlıklı 182 nci maddesinde, "*Bilanço esasında aşağıdaki defterler tutulur:*

1. *Yevmiye defteri;*

2. *Defterikebir;*

3. *Envanter defteri (Mevcudat ve muazene defteri);*

...",

- "Serbest Meslek Kazanç Defteri" başlıklı 210 uncu maddesinin birinci fıkrasında, "*Serbest meslek erbabı bir (Kazanç defteri) tutarlar.*",

- "Özel Defterler" başlıklı 212 nci maddesinde, "*Noterlerin ve noterlik görevini ifa ile mükellef olanların ve borsa acentalarının resmi defteri "kazanç defteri" yerine geçer.*",

- 220 nci maddesinin ikinci fıkrasında, "*Bu kanunla cevaz verilen hallerde yukarıda yazılı olanların yerine kullanılacak olan defterler de tasdiğe tabi tutulur.*"

hükümleri yer almaktadır.

Mezkur Kanunun 220 nci maddesinde de serbest meslek kazanç defterinin tasdik mecburiyetinin olduğu ve bu kanunla cevaz verilen hallerde maddede belirtilen defterlerin yerine kullanılacak olan defterlerin de tasdiğe tabi tutulacağı açıklanmıştır.

Buna göre, serbest meslek erbabı olarak noterlerin mesleki kazançlarını Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre tuttukları serbest meslek kazanç defterine istinaden tespit etmesi esas olmakla birlikte Vergi Usul Kanunu uygulamasında, noterler tarafından Noterlik Kanunu gereğince tutulan resmi defterlerin de serbest meslek kazanç defteri yerine geçeceği kabul edilmiştir. Bu bakımdan bu defterlerden herhangi birini tutan noterlerin belirtilen Kanun uyarınca başka bir defter tutmasına gerek bulunmamaktadır. Ayrıca, söz konusu defterlerin bilanço esasında tutulan defterler yerine kabul edilmesi Kanunen mümkün

bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, 17/12/2017 tarih ve 30273 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 486 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile Defter-Beyan Sisteminin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar belirlenmiş olup, Defter-Beyan Sistemi serbest meslek erbabı, işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler ile basit usule tabi olan mükelleflerin kayıtlarının elektronik ortamda tutulması, bu mükelleflerden defter tutmak zorunda olanların defterlerinin bu kayıtlardan hareketle elektronik ortamda oluşturulması ve saklanması, vergi beyannamesi, bildirim ve dilekçelerin elektronik ortamda verilebilmesi ile elektronik ortamda belge düzenlenebilmesi amacıyla geliştirilmiştir.

Aynı Tebliğin 16 ncı maddesinde; basit usule tabi mükellefler ile serbest meslek erbaplarının (noterler ile noterlik görevini ifa ile mükellef olanlar hariç) 1/1/2018, diğer mükelleflerin ise 1/1/2019 (serbest meslek kazanç defteri yanında işletme hesabı esasına göre defter tutanlar açısından 1/1/2018) tarihinden itibaren Sistemi kullanmaya başlayacakları belirtilmektedir.

Bu itibarla, noterler ile noterlik görevini ifa ile mükellef olanlar, 1/1/2019 tarihi itibarıyla Defter-Beyan Sistemini kullanmaya başlayacaklardır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026